

Strategie ČR v plnění národních cílů Směrnice o energetické účinnosti – stávající a budoucí nástroje podpory

Ing. Vladimír Sochor

ředitel odboru energetické účinnosti a úspor

seminář „Zvyšování energetické efektivity v průmyslu“

Praha, 3. listopadu 2015

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

u

Sekce energetiky

Odbor energetické účinnosti a úspor

1

Směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti

- ➔ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti byla přijata dne 25. října 2012
 - ▶ energetická účinnost (EE) – v rámci strategie „Evropa 2020“, jeden z cílů klimaticko-energetické politiky 20-20-20
 - ▶ snížení emisí x zvýšení podílu OZE x zvýšení energetické účinnosti
 - ▶ revidovaný plán energetické účinnosti z roku 2011
- ➔ NÁRODNÍ AKČNÍ PLÁN ENERGETICKÝCH ÚSPOR – NAPEE
 - ▶ dopracovaný a schválený v květnu 2014

Směrnice 2012/27/EU a článek 7

- ➔ Článek 7 – Systémy povinného zvyšování energetické účinnosti
- ➔ Povinnost od 1. 1. 2014 každoročně vykazovat nové úspory energie ve výši 1,5 % objemu ročního prodeje energie koncovým zákazníkům
- ➔ Směrnice umožňuje **dva přístupy**:
 - ➔ **Závazné schéma** systému povinného zvyšování energetické účinnosti
 - ▶ povinnost pro distributory a maloobchodní prodejce energie
 - ➔ **Alternativní schéma** systému povinného zvyšování energetické účinnosti
 - ▶ povinnost pro stát, který převezme závazek na sebe
 - ▶ závazek je plněn **na základě politických opatření**

Volba alternativního schématu dle článku 7

- ➔ ČR se rozhodla jít cestou alternativního schématu s doplněním o povinná opatření v případě nedostatku prostředků pro implementaci článku 7 směrnice
- ➔ Usnesení vlády ČR č. 923 ze dne 4. prosince 2013

Důvody pro využití alternativního schématu:

- ▶ možnost využití existující zdroje financování
- ▶ fungující mechanismy
- ▶ lepší dohled státu nad plněním cíle
- ▶ nižší administrativa a dohled, sledování a vykazování úspor než ve srovnání s povinným schématem
- ▶ zamezení dopadu do cen energií pro koncové zákazníky se zřetelem na strukturu ekonomiky, vysoký podíl HDP průmyslu

Alternativní „politická“ opatření k naplnění NAPEE

- ➔ Z politických opatření nabízených a popsanych směrnicí 2012/27/EU ČR využije:
 - ▶ investiční dotace
 - ▶ nástroje finančního inženýrství
 - ▶ systémy a nástroje financování a odbornou přípravu a vzdělávání včetně energetického poradenství
 - ▶ neinvestiční dotace (analýzy vhodnosti využití metody EPC pro její aplikaci, zavádění energetického managementu, osvěta)
- ➔ V případě neplnění cíle bude zváženo využití dalších nástrojů (národní fond, eventuálně kombinování alternativního schématu s dalšími možnostmi) – významný mezník konec roku 2016

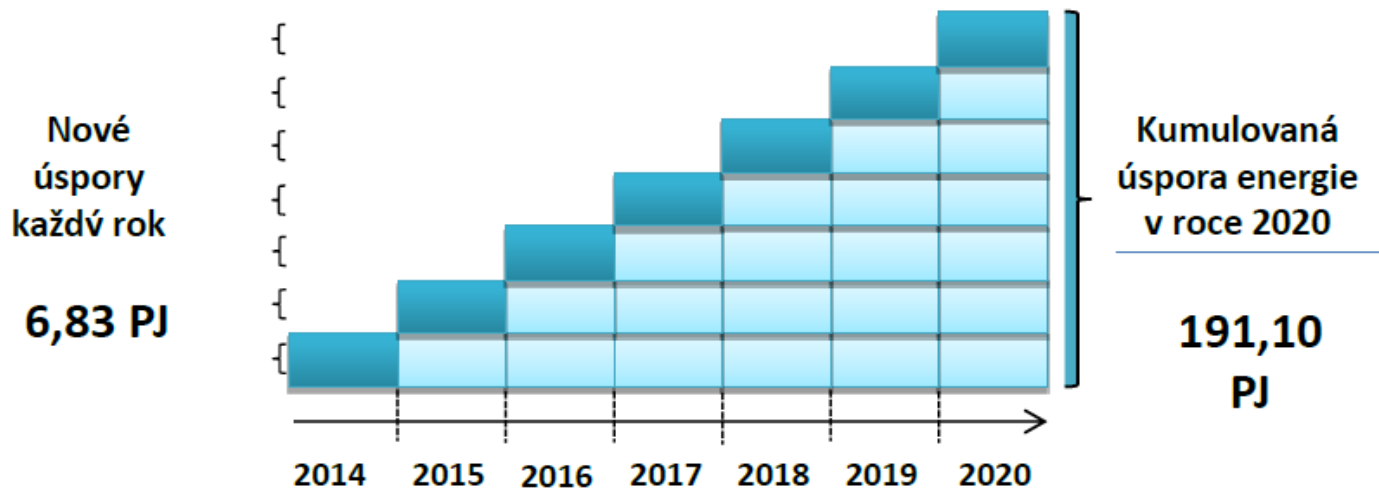
Stanovení cíle dosažení konečné úspory energie v roce 2020

Dle metodiky vyplývající ze směrnice 2012/27/EU

- ➔ ČR zvolila **rovnoměrný náběh energetických úspor do roku 2020** (usnesení vlády ČR č. 951 ze dne 9. srpna 2013)
- ➔ Při rovnoměrném rozložení energetických úspor mezi lety 2014 a 2020 má povinnost dosáhnout ČR:
 - ▶ vnitrostátního orientačního cíle energetických úspor ve výši **47,78 PJ (13,27 TWh)** nových úspor v konečné spotřebě v roce 2020
 - ▶ celkových kumulovaných energetických úspor v 2014 – 2020 ve výši **191,10 PJ**
 - ➔ **každoročně (2014–2020) nové úspory energie ve výši 6,83 PJ**

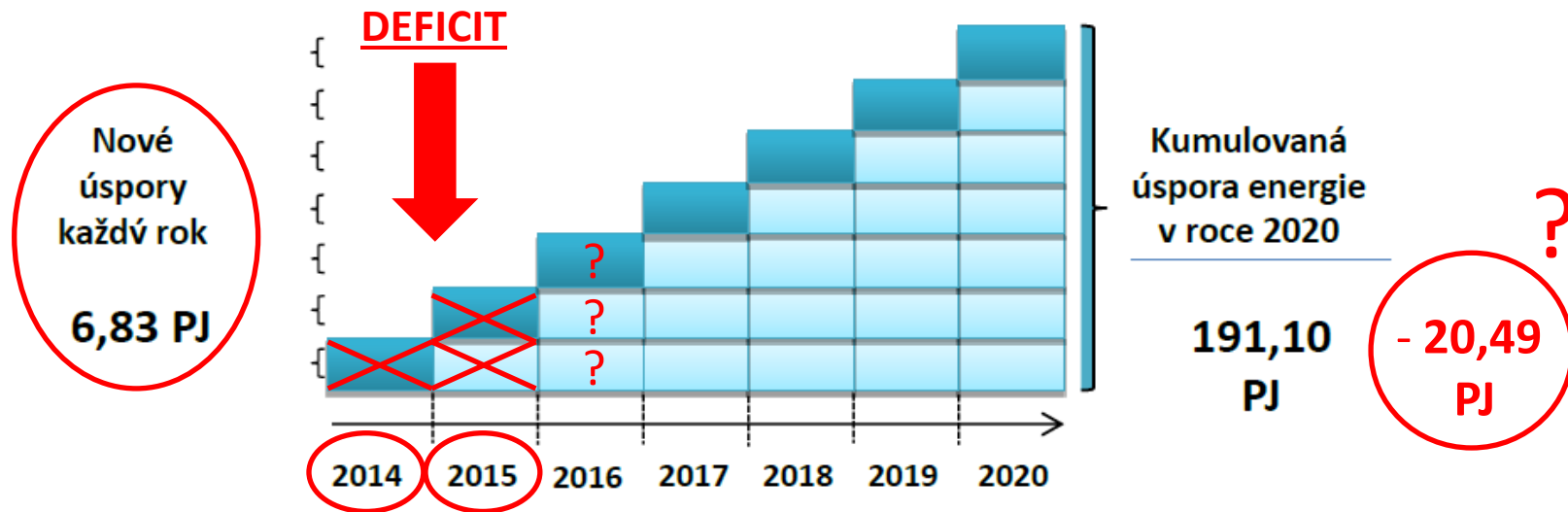
Stanovení cíle dosažení konečné úspory energie v roce 2020

Graf 1: Výpočet úspor do roku 2020

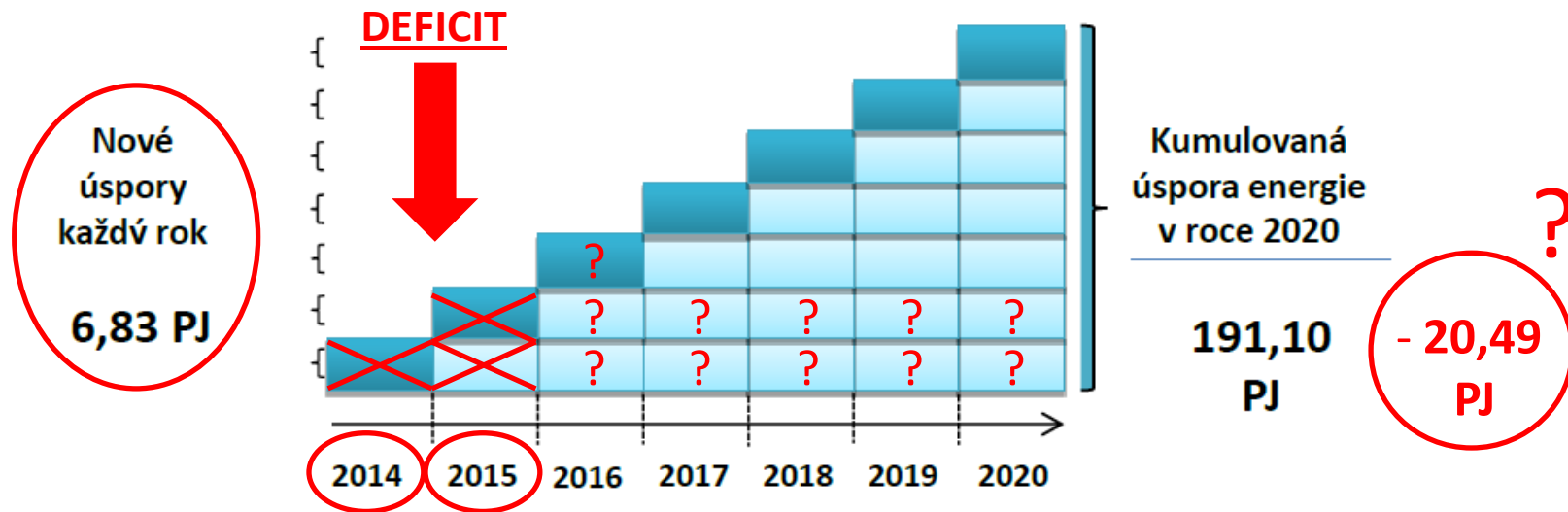
Stanovení cíle dosažení konečné úspory energie v roce 2020

Graf 1: Výpočet úspor do roku 2020

Stanovení cíle dosažení konečné úspory energie v roce 2020

Graf 1: Výpočet úspor do roku 2020

Nástroje pro maximalizaci dosahování úspor

- ➔ **jednotný přístup** k vykazování a sledování úspor
 - ▶ dopracování metodiky vykazování úspor energie z alternativních opatření
- ➔ **komunikace** významnosti a pozitivních přínosů
 - ▶ nutnost komunikace o podstatných součástech programů (úspory energie)
- ➔ **existence flexibilních mechanismů**
 - ▶ možnost úpravy kritérií a podmínek jednotlivých podpůrných nástrojů
- ➔ **uplatnění finančních nástrojů**
 - ▶ snížení nákladovosti vynaložených dotačních prostředků
- ➔ **motivační schéma** klíčových lidí a subjektů
 - ▶ motivace všech zainteresovaných stran

Možnosti využití inovativních přístupů

➔ příprava využívání finančních nástrojů

- ▶ největší rozpracovanost na MŽP – uplatnění v PO5 OPŽP
- ▶ zapojení MPO do přípravy dalších kroků (kooperace s MF, MMR, MPO)
- ▶ zvážení přípravy a založení revolvingového fondu pro úspory energie

➔ důraz na aplikaci energetických služeb se zárukou (EPC)

- ▶ výhodou je velká zkušenost na trhu energetických služeb – nutná podpora a příklad státu
- ▶ lze uplatnit i bez nutnosti profinancování potřebné investice => příprava státního programu

➔ identifikace dalších nástrojů pro úspory energie

- ▶ zvážení zapojení „soft“ nástrojů
- ▶ komunikace s privátním sektorem a hledání dalších modelů pro vykazování úspor

Stručný popis vztahu k EED a NAPEE v rámci ČR

Koordinační výbor pro energetickou účinnost

- ➔ **vznik koordinačního výboru pro plnění cílů z NAPEE**
 - **návrh členů výboru** – přes 50 nominovaných členů
 - ➔ 4 rezorty, zástupci ÚV, ČSÚ, SEI, SFŽP, SFRB, HMP, 8 profesních organizací
 - ➔ **„nulté jednání“** výboru – 18. srpna 2015
 - ➔ **metodika** vykazování úspor energie – dopracování ještě v roce 2015
 - ➔ **jednání se zástupci všech podpůrných programů** o podmínkách nastavení – probíhá od září 2015 cca do poloviny listopadu 2015
 - ➔ **1. jednání** koordinačního výboru – 5. října 2015
 - ➔ trvání činnosti výboru až do konce roku 2020 (pravděpodobně i déle)

Ministerstvo průmyslu a obchodu – koordinátor nastavení programů z hlediska energetické účinnosti

- ➔ MPO zodpovídá za **metodické vedení při nastavení podmínek získávání dotací** na realizaci energeticky úsporných opatření
 - ▶ verifikace nastavení trajektorie úspor u všech podpůrných programů na základě metodiky vykazování úspor (ještě před vyhlášením výzev)
 - ▶ koordinace jednotného přístupu při stanovení indikátorů
 - ▶ spolupráce s ostatními resorty a privátními organizacemi při identifikaci a zavádění nových opatření a forem jejich dosažení
 - ▶ zvážení zapojení a možnosti vykazování „měkkých“ nástrojů na podporu úspor a dalších dodatečných opatření na podporu plnění NAPEE

Administrátoři programů – kombinace maximální míry úspor při dostatečné alokaci prostředků

- ➔ MMR, MPO, MŽP a Hlavní město Praha se svými administrátory programů
 - ▶ **sjednocení indikátorů** (národní číselník indikátorů) – nekonzistence
 - ▶ **verifikace nastavení podmínek** poskytování podpory – jednoznačná podpora dosahování úspor energie oproti poskytování prostředků „za každou cenu“ – dodržování přijatelné nákladovosti projektů
 - ▶ maximální **zjednodušení administrace** pro žadatele
 - ▶ **dokončení podmínek pro vyhlášení výzev** oblasti úspor energie
- ➔ **maximální snaha o urychlení procesu poskytování podpor a realizace projektů**

Přehled základních alternativních opatření – dotačních programů

- ➔ **Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 – 2020 (MPO)**
- ➔ **Operační program životní prostředí 2014 – 2020 (MŽP)**
- ➔ **Integrovaný regionální operační program 2014 – 2020 (MMR)**
- ➔ **Nová Zelená úsporám 2014 – 2020 (MŽP)**
- ➔ **Operační program Praha – pól růstu (Hlavní město Praha)**
- ➔ **Program EFEKT (MPO)**
- ➔ Program PANEL (MMR)
- ➔ Program JESSICA (MMR)
- ➔ Nová zelená úsporám 2013 a Zelená úsporám 2009 – 2012 (MŽP)
- ➔ Operační programy 2007 – 2013 (OP podnikání a inovace, OP životní prostředí, Integrovaný OP)

Alokace prostředků v jednotlivých programech

Sektor	Alokace (předpoklad) [mld. Kč]	Predikce úspor dle NAPEE [PJ]
Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)	20,0	20,0
Operační program Životní prostředí (OPŽP)	24,6	5,0
Integrovaný regionální operační program (IROP)	16,9	9,0
Nová zelená úsporám	27,0	14,3
Operační program Praha – pól růstu	1,0	0,04
Program EFEKT	0,5	0,04
CELKEM	90,0	48,4

Zaměření intervencí v prioritních osách OP PIK

VaVal

- PO 1 „Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace“ 1 352 544 411 € (36 mld. Kč)

Infrastruktura a služby

- PO 2 „Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti MSP“ 892 130 143 € (24 mld. Kč)

Efektivní Energie

- **PO 3** „Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin“ **1 217 129 658 €** (32 mld. Kč)

ICT

- PO 4 „Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií“ 743 657 589 € (20 mld. Kč)

OPPI 2007 - 2013

OP PIK 2014 - 2020

Program Eko-energie

Využití obnovitelných a druhotných energetických zdrojů

Zvyšování účinnosti při výrobě, přenosu a spotřebě energie

Obnovitelné zdroje energie

Zvýšit podíl výroby energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě ČR

Úspory energie

Zvýšit energetickou účinnost podnikatelského sektoru

Smart grids I. (Distribuční sítě)

Zvýšit aplikaci prvků inteligentních sítí v distribučních soustavách

Nízkouhlíkové technologie

Uplatnit ve větší míře nízkouhlíkové technologie v oblasti nakládání energií a při využívání druhotných surovin

Úspory v SZT

Zvýšit účinnost soustav zásobování teplem

Smart grids II. (Přenosová síť)

Posílit energetickou bezpečnost přenosové soustavy

Programy podpory PO 3

Obnovitelné zdroje energie

SC 3.1: Zvýšit podíl výroby energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě ČR

Finanční alokace - 53 519 176 EUR (1,4 mld. Kč)

ÚSPORY ENERGIE

SC 3.2: Zvýšit energetickou účinnost podnikatelského sektoru

Finanční alokace - 746 247 226 EUR (20,0 mld. Kč)

SMART GRIDS I (Distribuční sítě)

SC 3.3: Zvýšit aplikaci prvků inteligentních sítí v distribučních soustavách

Finanční alokace - 37 118 139 EUR (1,0 mld. Kč)

Nízkouhlíkové technologie

SC 3.4: Uplatnit inovativní nízkouhlíkové technologie v oblasti nakládání energií a při využívání druhotných surovin

Finanční alokace - 37 549 745 EUR (1,0 mld. Kč)

Úspory v SZT

SC 3.5: Zvýšit účinnost soustav zásobování teplem

Finanční alokace - 142 861 673 EUR (3,9 mld. Kč)

Smart grids II. (Přenosová síť)

SC 3.6: Posílit energetickou bezpečnost přenosové soustavy

Finanční alokace - 199 833 699 EUR (5,4 mld. Kč)

OP PIK – SC 3.2: Úspory energie

Současný stav – vyhlášení 1. výzvy

- ➔ výzva vyhlášena 29. 5. 2015 (příjem předběžných žádostí od 1. 6 2015 do 31.8 2015)
- ➔ podáno **1 417 žádostí** ve výši cca 28 mld. Kč a celkové **výše dotace cca 10,4 mld. Kč**
- ➔ podávání plných žádostí od 1. 12. 2015
- ➔ plánovaná alokace výzvy 5 mld. Kč.
 - ▶ řídicí orgán OPPIK alokaci na tuto výzvu v případě potřeby adekvátně navýší (při dosažení hranice 8 mld. Kč)
 - ▶ podpora pro velké podniky – maximálně do výše 40 % alokace na tuto výzvu
 - ▶ jeden ekonomický subjekt (jedno IČ) podat maximálně 4 žádosti o dotaci
 - ▶ min. dotace pro jeden projekt: 0,5 mil. Kč, max. dotace pro jeden projekt: 250 mil. Kč

Předpokládaný harmonogram vyhlášení ostatních výzev

- ➔ 11. listopadu 2015 – jednání Monitorovacího výboru OP PIK

- ➔ Zveřejnění výzev lze v případě jejich schválení očekávat v průběhu měsíce (listopad/prosinec)
 - ➔ SC 3.1 (Plánovaná alokace 360 mil. Kč)
 - ➔ SC 3.3 (Plánovaná alokace 250 mil. Kč)
 - ➔ SC 3.4 (Plánovaná alokace 260 mil. Kč)
 - ➔ SC 3.5 (Plánovaná alokace 1 mld. Kč)
 - ➔ SC 3.6 (Plánovaná alokace 1,4 mld. Kč)

Úspory energie aktuálně – role MPO

- ➔ koordinace při optimalizaci **nastavení programů podpory** ve vztahu k úsporám (monitorovací systém MS 2014+)
- ➔ prověřování a nastavování **metodiky vykazování úspor energie**
- ➔ **odstraňování bariér** bránících rozšiřování uplatnění metody **EPC**
- ➔ spolupráce při optimalizaci **využití finančních nástrojů** ve vztahu k maximalizaci úspor energie
- ➔ nové možnosti podpory v rámci **programu EFEKT**
- ➔ **hledání dalších možností** úspor energie ve všech oblastech

Možnosti úspor energie v podnikatelském sektoru

- ➔ možnosti optimalizace **využití finančních nástrojů a využívání metody EPC** ve vztahu k maximalizaci úspor energie
- ➔ možnost **zavádění systémů energetického managementu** dle normy ISO 50001
- ➔ hledání možností **dokládání adicionality u úsporných opatření**, která nebudou realizována s dotací
- ➔ možnosti nových **konceptů dobrovolných systémů energeticky úsporných opatření** (aby byl nákladově i administrativně efektivní)

Děkuji za pozornost

Vladimír Sochor

sochorv@mpo.cz

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

u

Sekce energetiky
Odbor energetické účinnosti a úspor

25

